

Przemoc: Widma Codzienności - Od Fizycznej Krzywdy po Psychologiczne Zagrożenia

Przemoc ma wiele twarzy.

Możemy mieć z nią do czynienia na różnych etapach życia i w różnych sytuacjach. Dlatego ważne jest, byśmy mieli świadomość, że przemoc to nie tylko bicie, ale też „każde intencjonalne działanie lub zaniechanie jednej osoby wobec drugiej, które wykorzystując przewagę sił narusza prawa i dobra osobiste jednostki, powodując cierpienia i szkody”.

Innymi słowy, przemoc to każde działanie, w której jedna ze stron w sposób zamierzony zadaje cierpienie. Istnieje kilka rodzajów przemocy:

- przemoc fizyczna, czyli naruszanie nietykalności cielesnej
- przemoc seksualna- naruszanie intymności
- przemoc ekonomiczna- naruszenie własności, pozbawianie środków do życia
- przemoc psychiczna- naruszanie godności osobistej, które zawiera przymus i groźby.

Osoba doświadczająca przemocy doznaje cierpienia i szkód fizycznych oraz psychicznych. Oprócz uszkodzeń ciała i chorób w wyniku powikłań mogą pojawić się: uczucie zagrożenia, napady paniki, bezsenność, zespół stresu pourazowego, depresja, a nawet myśli samobójcze.

Kiedy pada słowo „przemoc”, większość z nas widzi sytuację patologiczną, ale zamkniętą zwykle w czterech ścianach. Są jednak zjawiska noszące znamiona przemocy, które dzieją się w przestrzeni publicznej.

Jednym z nich jest mobbing, czyli forma przemocy psychicznej w miejscu pracy. Mobbing polega na powtarzającym się, długotrwałym, negatywnym i wrogim oddziaływaniu jednego pracownika (grupy pracowników) na innego pracownika (grupę pracowników). Aby wybrzmiało to dostatecznie dobitnie, użyjmy polskiego określenia tego zjawiska, którym jest „terror psychiczny w miejscu pracy”. Może on trwać miesiącami, a nawet latami, a jego treścią oraz skutkiem jest represjonowanie pokrzywdzonego.

Mobbing to nie konflikt, który występuje między dwiema równie silnymi osobowościami.

Tu cechą charakterystyczną jest to, że to osoba o silniejszej osobowości terroryzuje osobę słabszą, czemu sprzyja zależność służbowa i związana z tym sytuacja nierównowagi. Atakowana osoba doświadcza niszczenia reputacji, osłabiania wpływu na wykonywane obowiązki, podkopywania autorytetu czy deprecjonowania.

Celem mobbingu jest izolowanie, ośmieszenie, a ostatecznie poniżenie ofiary.

Zachowania, które świadczą o tym, że mamy do czynienia z mobbingiem, a nie zatargiem/ konfliktem:

- złośliwości, wyzwiska, obraźliwe gesty, czynienie niestosownych uwag
- ośmieszanie i zlecenie bezsensownych czynności, wytykanie błędów w obecności osób trzecich
- groźby, na przykład w postaci szantażu, gdy pracownik nie chce wykonać jakiegoś polecenia służbowego ze względu na jego sprzeczność z prawem- szantaż może mieć charakter aluzji bądź groźby jawnej
- izolowanie pracownika- w sposób fizyczny bądź poprzez utrudnianie dostępu do ważnych informacji, rozsiewanie na jego temat nieprawdziwych negatywnych informacji
- lekceważenie i ignorowanie- ostentacyjne lekceważenie, brak reakcji na zadawane pytania, pomijanie przy przyznawaniu nagród (mimo spełniania kryteriów)
- zachowania o podtekście seksualnym- niewybredne i niedwuznaczne żarty, aluzje seksualne, otwarte komentowanie wyglądu.

Jak w każdej innej formie przemocy, tak i w mobbingu konsekwencje dla ofiary są poważne i prowadzą do objawów psychosomatycznych, a w końcu przeważnie do zaburzeń depresyjnych. Przestrzeń zawodowa staje się polem bitwy, którą wielu przegrywa. Mobbing to najczęściej przemoc w białych rękawiczkach, trudno ją nazwać i udowodnić - dlatego tak ważna jest wiedza, którą znajdziecie w naszych webinarach i warsztatach.

Autorka:
Monika Kaczuga-Klimek